

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15INSERATELE
se primesc la admini-
strație. Prețul după tarif
și învoială.Manuscrisele nu se in-
napoiesc.

De ce suntem noi săraci?

—Observațiuni de prin țări streine.—

Nu este acum timpul de a discuta amănunțit și în mod liniștit unele chestiuni economice ca cea de sus, dar totuși nu ne putem reține de a reproduce aci câteva șire asupra unor lucruri și stări esențiale de subsemnatul în vara din urmă prin țări — ce e drept — cam departate de ale noastre, cu raporturi climatice sociale culturale foarte diferite de ale noastre, dar cu atât mai interesante și instructive pentru noi: Boemia și Sacsonia, Prusia orientală, țări eminamente industriale și cu agricultură intensivă dar cu economia vitelor de model.

Mai fusesem prin Boemia și Sacsonia de repeți ori, dar în alte regiuni de nord-est, să vizitez o școală de agricultură și specială pentru cultura inului de la Trautenau. În Sacsonia făcusem excursiuni în diferite părți. De astădată lui drumul dela Viena la Eger peste orașul Pilsen cu vestitele lui fabrici de bere și spre Marienbad și Franzensbad, vestite stațiuni de băi mondiale.

Deși am stat vecinic în fereastra vagonului, privind cultura și modul de lucrare a pământului totuși mare-mi fu mirarea ca nicăieri să văd culturi de hameiu, nici culturi de in, ci întinse culturi de vii și podgorii renumite în Austria de jos apoi prin Boemia vestitele *heleșteie de pește* ale familiei prințare de Schwarzenberg. De in și de hameiu aproape nici pomenire. Păduri întinse de pini și molift, dar în special constat cu uimire o deosebită îngrijire a fânețelor și pășunelor naturale.

Dela Pilsen în sus, unde am petrecut noaptea, atențiunea îmi fu atrasă cu deosebire asupra îngrijirii ce se dădea fânețelor și pășunelor. În fânețe nu era livadă, unde tot la 5—10 pași să nu fie rozoare pentru scurgerea repede a apei în toate direcțiunile și toate formele: arc, triunghi, oblong la fiecare pas. Pe un fâneață de un car de fân erau 30—40 atari rigole și scursori repede a apei, deși terenul era accidentat, fie plan sau costiuș. Bine înțeles că se pune mare pond și pe curățirea și îngrășarea fânețelor.

Dela Marienbad gresind linia, am trebuit să ne dăm jos la prima stație. Populația, deși germană, numirile de localități erau aproape toate slave. Cât am stat în acea stație, așteptând trenul advers, la egala

înălțime cu Predealul nostru, lângă stație am văzut o frumoasă pășune de viței de prăsilă. Vitele le țin vara la grajd și hrănesc din mână, dar au bune pășuni speciale pentru viței și mânzi. Incolo culturi de săcară, orz, ovăș, *verse* și cartofi.

Între orașul Eger — centru important de căi ferate austriace-sacsoane-bavareze-prusiane — și băile de Franzensbad am vizitat școala inferioară de agricultură, împreună provizoriu cu o secție de cultura *livesilor*, unica de acest fel în Austria cu limba de propunere germană. Directorul școlii, sas dela Mediaș, *Brandsch*, îmi spunea că ei au încă multe de făcut pe terenul îmbunătățirii fânețelor și pășunelor. Școala de agricultură fusese înființată cu scopul, ca să dea o nouă impulsune culturii rasei de vite locale *Egerländer Vieh*, ce era aproape să dispară și în cultura căruia școala a obținut frumoase rezultate, ca și pe terenul ameliorării agriculturii țărănești locale exclusiv predominantă.

Dela Eger în sus cât treci frontiera spre Saxonia la *Volksreith dai* de o lume cu totul schimbată. Într-o regiune pur industrială unde o fabrică și întreprindere industrială se ține lanț de alte — numirile aproape toate slave, însă populațiunea azi total germanizată și foarte deasă. Am trecut pe lângă orașul *Plauen*, cel mai mare oraș industrial al Saxoniei, care singur în anul 1912 a avut pierderi de 40 milioane rărci din cauza războiului *balcanic*.

Am vizitat câteva sate și curți țărănești, toate cu lumină electrică — puțini săteni ocupați în agricultură, mai mulți industriași și uvrieri prin cele fabrici și ateliere. Vite de muncă și transport aproape că nu se mai găsesc. Câte un cal greu de povară — rar câte doi. Transporturile ușoare se fac pe cărucioare trase de câni, de care se servește toată lumea, în schimb în fiecare curte de țaran plugar găsești câte 10—15 vaci de lapte ținute la grajd, numai spre toamnă se scot ele câteva timp la pășune în miriști și trifoiști. Litru de lapte se plătește în localitate cu câte 18 fenici, în Braşov cu 25 fileri.

Fânețele cu aceeași acurateță îngrijite ca și în Boemia.

Fie care țaran avea pe proprietatea sa parchet de pădure de molift, pin și stejari. După tăiere în al 3-lea an trebuie să fie replantată. La finea lui Iulie abia începuse secerișul săcarei.

Când aveam mai multe de văzut am trebuit să plec cu cel dintâi tren din cauza *mobilizării*. Trenurile arhipline de rezerviști austriaci care se întorceau din minele dela Westfalia și pe trenurile sacsoane nu mai scoteau nici bilet de tren și nici că se întreba cumva de pașaport ori condică. În toate părțile strigăte de *„Nazdar“* și *„Hoch“*.

(Va urma).

Din Camera italiană. Din Roma se anunță:

La redeschiderea Camerei, primul-ministru Salandra, cu ocazia comemorării victimelor cutremurului din Abruzzi, a rostit o cuvântare înimioasă. D-șa a declarat că italienii oțeliți prin durere se uită cu dragoste neclintită și cu încredere neștrămutată la destinele patriei nemuritoare, care astăzi mai mult ca ori când cere ca să avem adâncă convingere că soarta ei nu poate să fie mărginită în strămele hotare ale interreselor de față și ale unei singure generații. Interesele pe cari urmează să le apărăm trebuie să se lege de interesele trecutului și de cele ale viitorului, de toate amintirile și gloriile istoriei noastre, ca și de nădejile și nizuințele ce se deschid înaintea noastră.

Atitudinea socialiştilor italieni. Agenția Ștefani din Roma comunică deciziunea grupului parlamentar socialist italian care, după ce a discutat situația internațională, a adoptat o ordine de zi în care afirmă că azi, mai mult ca ori când e hotărât a se opune cu toată energia la curentele favorabile unei intervenții și a se ține gata pentru orice acțiune mai eficace și repede având de scop încetarea războiului actual.**Inchiderea incidentului greco-turc.** Din Atena se anunță:

Incidentul greco-turc a fost închis prin publicarea unui comunicat turc care relatează acest incident și care anunță că prefectul de poliție din Pera a cerut scuze însărcinatului de afaceri al Greciei de față fiind întregul personal al legățiunii elene. (Agenția grecească).

Navigația în marea Nordului. Se telegrafoază din Copenhaga că reprezentanții guvernelor danez, norvegian și suedez se vor întruni Sâmbătă la Copenhaga, spre a discuta în privința menținerii navigației în Marea Nordului. (K. B.).

In atențiunea învățătorilor.

După ce învățătorii găsiți apți la asentările din Noemvrie-Decemvrie 1914, propuși d-lui ministru spre dispensare, sunt neliniștiți, fiindcă a sosit termenul de prezentare, iar rezoluția ministerială în chestiunea dispensării lor n'a urmat până la data de față, le comunicăm spre orientare următoarele:

Ordinul ministerial Nr. 5208 din 7 Noemvrie 1914 (publicat în Nr. 23 pe 1914 din „Hivatalos Közlöny“) spune textual în alineatul ultim: „A mennyiben előfordulna, hogy az előterjesztett fömentési javaslatok a népfőlkélsre kötelezettek tényleges szolgálata való bevonulása időpontjáig el nem intézettek, ezen javaslatok elintézéséig az azokba felvett népfőlkélsre kötelezettek a népfőlkéls tényleges szolgálat alól egyelőre felmentettek tekintendők s így polgári alkalmazásukban a felmentési javaslat elintézéséig megmaradnak“.

Deci conform acestui ordin, numiții învățători vor rămânea în posturile lor până la sosirea rezoluției ministeriale, care li se va comunica imediat după primirea ei. Pentru justificare, în caz de a fi provocați să se prezenteze, li se eliberează din partea conzistorului un „Certificat“, care confirmă, că sunt propuși dlui ministru spre dispensare.

Totodată s'a comunicat și comandelor militare competente consemnarea învățătorilor asentati, ca astfel să se evite eventuale măsuri premature, neplăcute pentru oricine, dar mai ales supărătoare pentru prestigiul învățătorilor.

»Tel. Rom.«

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Eri și azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Marele cartier general al nostru comunică oficial:

Budapesta, 20 Febr. Focul devenit mai îndârjit al artileriei și infanteriei noastre a ținut și eri. S'au

desfășurat lupte și mai violente pentru pozițiile proeminente, pe cari le-am cucerit dela Ruși lângă *Dunajec* și pe teritorul, ce se întinde înspre sud dela *Tarnov*. Am respins aici de mai multe ori prin lupte sângeroase contra-atacurile dușmanului.

Pe frontul din *Carpați* până la ținutul *Wyskow* situația e în general neschimbată. Aproape pretutindenea decurg lupte.

În *Galiția de sud-vest* dușmanul n'a fost în stare să-și păstreze pozițiile ocupate spre nord de la *Nadworna*. El s'a retras dinaintea atacului nostru din urmă și cel decisiv și a fugit înspre *Stanislau* urmărit de cavaleria noastră.

Dudapesta 20 Febr. — În *Polonia* și în *Galiția de vest* situația a rămas neschimbată. Ziua de eri s'a scurs în liniște. Pe frontul din *Carpați* în luptele cari se dau între *Dukla* și *Wiskow* am respins iarăși mai multe atacuri rusești cauzând dușmanului mari pierderi și făcând 750 de prizonieri. Spre sud de la *Dnistru* ne continuăm operațiunile. În *Bucovina* e liniște.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Buletinele oficiale ale marelui cartier general german sunt următoarele: *Berlin* 20 Nov. Pe câmpul de operații dela *vest*: În *Champagne*, spre nord dela *Perthes* și *Lessnais* Francezii au atacat eri cu forțe foarte mari. Am zădărnicit ori ce încercare a dușmanului de a ne sparge rândurile.

Nu mai pe unele părți mai mici le-a succes Francezilor ca să pătrundă în tranșeele noastre din prima linie. Luptele țin încă acolo. În celelalte locuri l'am respins pe dușman cauzându-i pierderi grele. Și spre nord dela *Verdun* am respins un atac de al Francezilor.

La *Combres*, după un vehement preliudiu al focului de artilerie Francezii au încercat o nouă eșire. Lupta ține încă și acum.

În *Vosgi* am ocupat pe o largime de 2 km. poziția principală a dușmanului de pe înălțimea din sudul localității *Sulzern*, deasemenea am ocupat și loc. *Reichsackerkopf* dinspre nord dela *Münster*. Pentru înălțimile situate la nord de *Mühlbach* decurge lupta și acum.

Am ocupat după o luptă localitățile *Metseral* și *Sondernach*. Pe câmpul de operații dela *ost*:

Inimă îngrijorată...

Inimă îngrijorată

Ce veghezi în nopți de-arândul
Înzădat te cheamă zarea
Înzădat te fură gândul.

Farișei robiți de patimi
Zilnic te pândesc în cale
Vreau să frângă fără veste
Stolul visurilor tale.

Dar' așterne-te în umbră
Și ascunde ce te doare
Pân'va bate dulce ceasul
Zilelor desrobitoare.

Iar'în ziua judecării
Glasul tău să fie tare
Să fărâme fără milă
Întinatele altare.

Vasile Stoicanea.

Școala sufletelor.

Scrisoarea unui tânăr pictor bavarez.

Ce mai lungă și Octombrie acestal
Ce de senzații profunde, fizice și morale,
— corpul și spiritul fiind depozitativ
supuse celor mai grele încercări...

Punctul culminant al întregii mele activități de până acum, a fost fără îndoială asaltul localității Z..., în timpul căruia am mereu în ureche aria lui Beethoven: »Fericit ca un erou care se duce la victorie...«

După acela încă câteva zile rele și grele și în urmă repausul — la 30 km. îndărătul frontului de luptă.

Ce viitor ne rezervă acest război? Nu știu, — n'avam idee... Se vorbește de misiuni glorioase... Oricum, — fie ce-o fi — devisa mea este și va rămânea: Vitejie și credință!

Viața mea este un fel de cadou, pe care-l primesc în fiecare zi, — ca un dar, pe care trebuie să învăț să-l prețuiesc.

Sunt fericit de a putea trece acum prin toate aceste încercări. Războiul are într'adevăr o putere regeneratoare

și purificatoare: el mă despoae de »eu
meu propriu« — ca să zic așa — și-mi
deschide orizonturi noi pentru cariera
mea viitoare.

Văd mai clar în mine însumi, mă simt mai în vervă decât oricând. Oamenii mei zic despre mine: »Răde totdeauna, — chiar când obuzele explodează alături de el.«

Și așa e... În mine s'a petrecut o schimbare atât de mare, încât primesc, fără să murmur și cu surâsul pe buze tot ce se întâmplă...

Locuiesc împreună cu un camarad, într-o casă nouă nouă, la niște oameni foarte cum se cade. Trăim ca în timp de pace, facem muzică, cântăm lied-urile de Schubert, bem ceal, stăm de vorbă cu locuitorii satului... Celaiți ofițeri se duc la vânătoare... Eu prefer să fac exerciții de călărie.

Noi, bavarezii, să fim mândri de isprăvile trupelor noastre. Divizia noastră de cavalerie și vânătorii noștri s'au distins cu deosebire. Ofițerii noștri de cavalerie sunt niște șefi incomparabili...

Războiul nu reclamă numai oboșeli fizice enorme, el pune în lucru și

întreg aparatul sufletesc. Dacă n'ar fi sufletul, care să dea corpului tăria, energia, puterea de rezistență, acesta ar da repede faliment...

Șeful, ofițerul, care trebuie să dea soldatului această forță impulsivă, este bineînțeles supus unor condiții mult mai grele...

Astăzi dormim într-o tranșee murdară și plină de noroi; mâine vom dormi într'un pat cu somieră și cu perini de puf... Astăzi prânzim admirabil; mâine n'o să avem decât o bucățică de pâine...

Așa e războiul — ce să-i faci?

Și zău te simți mai bine ca în timp de pace!

Principalul e să fi mereu în legătură cu patria.

În ce mă privește, scriu cât pot de des și resimt o bucurie nespășă ori de câte ori primesc câte o scrisoare de la ai mei, atât de tenaci, atât de încăpățoși în încrederea lor... Soarta acestui război — îmi scriu ei — o vor decide energia acelui popor care va ști să se susțină mai mult...

În ultimul timp, am avut de-a face cu armata engleză, — cele mai bune trupe ale dușmanului, soldați de meserie, numărând ani îndelungați de serviciu greu în colonii; ei nu au grija femeilor și a copiilor, — iar instrucția lor militară este desăvârșită. Ei posedă calmul și sângele rece legendar și se mențin sub focul de artilerie cel mai ucișător...

La Z... ei au fost secerati ca spicole de grâu de către mitraliezele noastre, dar unul singur n'a dat îndărăt! I-am găsit apoi în tranșee, unul lângă altul, fiecare cu câte un glonte în cap...

Armata engleză este admirabil echipată și e prevăzută cu tot soiul de proiectile... Ea posedă chiar aeroplane armate cu mitralieze, cari vânează aeroplanele noastre întocmai după cum vulturul vânează porumbița.

Am avut fericirea de a fi — acum vre-o 8 zile — martorul ocular al unei astfel de urmăriri, care constă, nu numai pentru mine, dar chiar în genere un eveniment de mare raritate.

Spre nord-vest dela Grodno și spre nord dela Suchavola n'a obvenit vre-o schimbare mai importantă.

Spre sudost dela Kolno l'am respins pe dușman până în pozițiile sale externe dela Lomza. Spre sud dela Mysniec, spre nord-ost dela Prasniz și spre est dela Racions s'au dat lupte de însemnătate locală. Din sudul Vistulei nimic nou.

Berlin 21 Febr. — Pe câmpul de operații dela vest: Un vas dușman, se crede, că un vas puior de mine, a dat în apropiere de Nieuport peste o mină și s'a scufundat.

Pe șoseaua Ghelavett-Ypern, precum și spre sudost dela Ypern, în regiunea canalului, am ocupat un tranșee dușman făcând și câțiva prizonieri.

În Champagne, după luptele grele din aceste trei zile din urmă a fost relativ liniște. La Combrès am respins trei atacuri, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra noastră cu o mare putere și vâjioșie, aici am cauzat dușmanului pierderi grele.

Ofensiva noastră în Vosgi a progresat. Spre sudost dela Sulzern am ocupat Hochrothberg-ul, apoi înălțimea de lângă Nort, precum și măriștele Friede și Wiedenthal.

Pe câmpul de operații dela est: Spre nordvest dela Grodno n'a obvenit nici eți vre-o schimbare mai importantă de lucruri. Spre nord de Osoviecz spre sud de Kolno și pe teritoriul dintre Presnis și Vistula precum și spre nord dela Plock luptele continuă. În Polonia pe teritoriul din sudul Vistulei nu e nimic de semnalat.

Regimentul de inf. Nr. 2 în campanie.

Regimentul în repaus. Comandantul de corp și primarul Budapestei între soldați.

Polonia rușească, 1/2 1915.

Vă mai scriu câteva noutăți care s'au întâmplat dela trimiterea primet epistole.

Credeți că știți din scrișoarea anterioară că batalionul nostru a fost designat ca batalion de onorare. Așa a rămas și pe mai departe.

În 3 Februarie s'a anunțat sosirea Alteiței Sale Imp. și reg. Moșt. de tron Karl Franz Josef. La 11/2 după prânz a sosit moștenitorul de tron îmbrăcat în uniformă de colonel de husar. Când s'a scoborât din Auto compania noastră l'a dat onorurile sub comanda d-lui căpitan Vințentiu, care era ca batalion comandant. Mult timp a vorbit Alteița Sa cu d-l capitan, dându-i mâna și gratulându-l că conduce comanda batalionului al doilea. După aceea a ținut raport cu toți d-nii generali felicitându-i pentru ținuta dlor în timpul acest greu. Tot așa s'a întâmplat cu toți D. ofițeri, cari nu erau împărțiți în compania de onorare. Strângându-le tuturor mâna au ajuns la noi, cari eram prima comp. din Batalion.

Aici s'a întreținut câțva timp cu d-l locot. de Herbay punându-i mai multe întrebări. A trecut apoi în revistă întreaga companie vorbind cu fiecare fecior. În limba lui maternă. Pe mine, care eram comandantul pu-

*) Două scrisori primite de pe câmpul de luptă dela sergentul major de stat Teodor Alecușan reg. de inf. 2 comp. 5. Ved' n-ral penultim.

Mitraliezele noastre s'au distins și ele, deunăși, printr'o acțiune eroică. Atunci conducea, în acea zi, dela Y printr'o pădure mare, într'un colț al căreia dușmanul îngrămădise o armată mare, cu care voia să execute o mișcare ofensivă. Întreaga această avalanșă de oameni s'au îndreptă asupra noastră. Noi nu știam însă nimic și n'o știurăm decât când dușmanul se găsea la 120 m. de noi. Propoziția era cel puțin acela de unul contra trei... Într'o clipă, șeful mitraliezelor noastre, un adevărat erou, scoțete cu șase mașini, și le pune în poziție de bătae, într'un spațiu de 20 m.

O mitralieză trage 2800 gloanțe succesive, o alta 6000.

Aceste mitralieze, continuând fără întrerupere tirul lor precis și ucigațor, nu numai că ținură în loc torontul dușman, dar chiar îl siliră să se retragă cu pierderi neapuse de grele.

tonului al doilea, m-a întrebat, că de când comand plutonul. I-am răspuns, că dela începutul războiului până acum, cu întrerupere dela 10 Sept. până la 21 Dec. în care timp m-am lăcut de ranele primite la ambele picioare de gloanțele dușman. Alteița Sa a fost foarte plăcut atins de cele spuse și mi-a dorit să conduc și pe mai departe plutonul meu în cinste.

După terminarea paradei Alteița Sa a exprimat comandantului regimentului d-lui colonel Spless satisfacția sa deosebită pentru ținuta frumoasă și vitează a regimentului. După aceste Alteița Sa s'a urcat în auto luând direcția spre satul în care eram încercat tiraj. Drumul fiind rău automobilul înainta cam greu. Astfel s'a întâmplat, că ofițeri și soldați însoțeau automobilul cu înaltul oaspe, care continua să se întrețină în modul cel mai afabil cu noi, felicitând și îmbărbătând cu deosebire pe acel dintre noi, cari primiseră pentru vitejia lor decorații.

Satul era frumos decorat cu brazi și steaguri. Se ridicaseră și două porți triumfale din crengi de brad, una la capătul satului, alta în apropierea cancelariei de brigadă, unde Alteița Sa a descins făcând inspectie. După un scurt popas Alteița sa, însoțit de mai multe automobile, a părăsit satul în aclamări frenetice de »Hohe« »Ejzen« și »Trăiască«. Tot timpul până ce ne-a perdut din ochi moștenitorul Tronului ne-a salutat cu mâna.

Această vizită rară nu numai că va rămâne nestearsă în suferințele noastre, dar ea ne-a întărit în puterile noastre, că să putem împii datorința față de Tron și patrie până la ultima picătură de sânge.

Războiul, vitejie, învingere și pace.

(Din „Comoara de citate“ adunate de I. Darius.)

Eu consider totdeauna ca un rău în sine, chiar și un război victorios, de care arta de stat trebuie să se nișulească a cruța popoarele.

(Bismarck în circulara sa către reprezentanții Ligii germane de nord, la 29 Iunie 1870.)

Războiul este o meserie violentă și brutală.

Schiller. Piccolomini I. 3.

Războiul e mătura lui Dumnezeu cu care el mătură țara și pe oameni.

Proverb german.

Sau murii sau vă mântuiți! Pentru că acesta este cursul războiului.

Omer, Iliade 17,283.

Războiul nu se poartă niciodată prin articoli de jurnale... Majoritatea, de obicei n'are aplicare spre război; războiul se aprinde prin minorități ori în statele absolutiste prin domitori ori cabinetete.

Bismarck în parlamentul german, 9 Febr. 1874.

Războaele stau în clipeala ochiului. Iar roata lumii nu-i așa cum gândeste omul, ci se întoarce mereu în cursul ei.

Logofătul Miron Costin.

Războiul și medicina, amândouă își dau mâna.

A. Dimus, Antony I. 2.

Iubesc războiul, pe acest dumnezeesc părinte al păcii.*

Hamann.

Războiul — Acesta-i termenul adevărat?

Războiul trist e și teribil, Ca relele ce cerul ne trimete, Dar poate fi trebuincios și bun ca ele.

Max în Schiller, Moartea lui Wallenstein II. 2.

La al vremii războiului gomotos pregădise Vestmântul cel viu și dumnezeesc.

Goshe. Spiritul la Faust I. 538.

Războaele și boalele sunt dela Dumnezeu lăstate, căci altfel s'ar prea înmulți oamenii.

Credință din popor.

Războiul ca și timpul și spațiul, ca și frumosul, dreptul și utilul, e o formă a rațiunii noastre, este o lege a sufletului nostru, o condiție a existenței noastre.

*) Dar dacă »pacea e mama războiului«, atunci cum stăm? I. D.

Proudhon, Din: „Vorbe înțelepte“ culesse de Aurel C. Popovici.

Unde e războiul ogorul de pâne rămâne înțelenit, dar agrul Domnului mai bine îngrijit.

Proverb german.

Războiul e cura de fera omenirei.

Iean Paul (Richter).

Bazele războiului sunt: bani, muniuni și soldați.

Dicton german.

Mai în fiecare secol s'a întâmplat câte un război mare german, care a regulat ceasul normal german pentru sute de ani.

Bismarck în parlamentul german, 1 Martie 1885.

Războiul tuturor contra tuturor. (Bellum omnium contra omnes). Thomas Hobbes în „Elementa philosophica de cive“ (1642) și în „Leviathan“ (1651); tot asemenea la Plato („Logos“ 1. 2.)

(Va urma.)

Stărpirea insectelor stricăcioase.

Amăsurat orânduilelor din art. de lege 12 din 1894 despre agricultură și despre poliția de câmp, aducem spre știre polițora și spre în tocmal urmare, că fiecare proprietar de pământ este îndatorat :

1. Să curățe înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai târziu până la sfârșitul lui Martie, de omidele stricăcioase, adică de culbarele lor și de ouăle de fluturi, toți pomii și tușișele din intravilane, din vii, din grădinile de pomi și de verdețuri (zarzavaturi). Omidele, culbarele și ouăle de fluturi, adunate au să se ardă și să se nimicească în mod potrivit, tot astfel se va urma și cu omidele stricăcioase, cari se vor lvi mai târziu și cu gândacii de Mai care se ivesc în masse.

2. Să bage de seamă mereu-mereu la merii și altorii din grădini, din vii, din câmp și livezi și dacă află pe scoarța trunchiului sau pe ramuri, scame albe lănoase, mai mari sau mai mici, va să zică astfel de semne, cari arată, că pe pom se găsește așa zisul păduche de sânge, despre acest lucru să înștiințeze fără zăbavă magistratul, adică pe mai mari poliție de câmp, ca aceasta să poată lua îndată măsurile de stărpire.

3. Să stărpească toate culbarele de vespă, ce le va găsi pe teritoriul său.

4. Să facă îndată arățare, dacă pe teritoriul orașului s'au ivit musca columbaca, gândacul de răzaduri, lăcusta marocană sau italiană, vermele de grâu muștele de Hessa, rocolna și altele.

Ducerea la îndeplinire a acestor orânduile se controlează cu cea mai mare rigoare (stricteță) și băgându-se de seamă, că ele s'au fost nesocotite, stărpirea acestor insecte se va face din oficiu pe cheltuiala proprietarilor, cari vor mai fi și pedepsiți, în înțelesul §-lui 95 lit. k. al legii amintite, cu sume de bani până la 100 cor. sau cu închisoare corăspunzătoare.

În înțelesul orânduilelor vicecomitetului din 28 Dec. 1906 Nr. 11711/906 proprietarii de pământ se îndatorează să stărpească fără amănare, dar cel mai târziu până la mijlocul lui Martie, omidele și aceasta și pentru cuvântul, că după părerea celor pricepuți, omidele fac stricăciune încă de pe la sfârșitul lui Martie pomilor, și aceasta stricăciune se răspândește atât de repede, încât, numai cu îndepărtarea culbarelor rămase pe pom, nu se ajunge ținta dorită.

Punem în inima tuturor proprietarilor noștri de pretutindenea acestea orânduile.

Sibiu, 17 Febr 1915. Comitetul central al Reuniunii rom. agricole siblene. Fant, Iacșa prez. V. Tordășlanu secretar.

Adunarea casinei române.

Adunarea generală ordinară a „Casinei române din Brașov“ se convoacă prin aceasta pe Duminecă, în 15/28, Februarie 1915 la 3 p. m., în localul casinei cu următoarea

- Ordine de zi: 1) Deschiderea adunării și designarea verificatorilor. 2) Raportul Comitetului și socotelle pe 1914. 3) Absolvarea Comitetului ales pe 1914.

- 4) Alegerea unui președinte adhoc; a) Debatere și hotărâre asupra urcării taxelor de membri ordinari și extraordinari; b) Alegerea comitetului și a revizorilor pentru anul 1915. 5) Abonarea ziarelor pentru 1915. 6) Votarea bugetului pentru 1915. 7) Propuneri eventuale. 8) Inchiderea adunării.

Pentru aceleași motive cari au determinat pe actualul comitet ca să propună, cu unanimitate de voturi, urcarea taxelor anuale: invităm și noi cu stăruință pe toți intelectuali români din Brașov și din împrejurime să se înscrie de membri ordinari și extraordinari și apoi să se prezenteze la această adunare generală în interesul bine înțeles al casinei.

Brașov în 20 Februar 1915. Dr. Nicolae Vecerdea președinte Nicolae Furnică secretar

Pentru sârmanul Ioan Uliciu.

După încheierea colectei pentru sârmanul nostru Ioan Uliciu am mai primit următoarele contribuții:

- Transport din n-rul trecut 1106 c. 20 f. Elena Ardelean Beluş . 5 > Paulina Bogdan Beluş . 5 > Dolecta d-lui Ioan P. Păcurar din Târ dela: I. P. Păcurar, Iuliana Făgărășan, Ionnița Rus, Maria Clufudean I. Emiliu, Carolina Șelcean I. Dila, Nicolae Frățilă, din discul Bisericii câte 1 cor. Dela poporul gr. cat. român din Târ s'au colectat 19 cor. 30 fl. la oaltă. . . . . 26 > 30 f. Dela mai mulți locuitori din comuna Căpățui de jos prin d-l Iuliu Cornea . . . . . 4 > 90 f. La oaltă 1147 c. 40 f.

Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor.

În urma apelului nostru din numărul trecut și al ziarului am primit următoarele contribuții maritimose:

- Transport din n-rul trecut 82 c. Personalul Internatului de fetițe din Blaj . . . . . 12 > D-l N. Comanlelu notar 10 > f. Gurarului . . . . . 10 > D-l Ioan Murăroiu, funcționar de bancă . . . . . 2 > D-l Oct. Bonfiniu profeso- sor Blaj . . . . . 10 > La oaltă 116 c.

ȘTIRI. — 9 Februarie v. 1915.

Pentru fondul ziaristilor or am primit dela d-l Iude Mircă, păpușar în Blaj 10 cor. Mulțumite.

Darea de război. Persoanele, cari au un venit anual de orice solu de peste 20.000 coroane sunt avizate, că termenul pentru prezentarea fashiunilor expiră cu ziua de 28 Februarie. Explicați și amănunte cu privire la această dare se află în publicațiunea apărută zilele trecute în ziarul nostru. Întreținerea fashiunilor aduce cu sine urcarea dării.

Cununie. Ioan I. Copăcian învățător și Victoria Aurelia Anțilă căsătorii. Boksabánya, luna Februarie 1915.

Necrolog. Subscriși adănc îndurerați anunțăm înțetarea din viață a mult iubitului tată, frate și cumnat Dr. Nestor, Simon secretar și controlor pensionat al fondurilor grănițarești din Năsăud, procuror regesc substituit etc. care după o viață întreagă de muncă neobosită și-a dat nobilul său suflet în 19 Februarie st. n. 1915 în al 54-lea an al vieții.

Rămășițele pământesti ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinica odihnă Duminecă în 21 Februarie a. c. la 2 oare d. s. în cimetierul gr. cat. din Năsăud. Fle-i țărâna ușoară și memorie binecuvântată! Năsăud în 19 Februarie 1915 Magdalena, Ana profesoară și Emilian compt. de bancă ca fi, Teodor prof. gimn., George, Nastasia, Ioan, Vasile și Mihailă ca frați. Maria, Raveca Simion și Florica, Procopiu Cutean asessor orf. și soția Ana născ. Maier ca cumnăți și cumnate. Maria Maier ca soacră. Valeriu Păcurariu oficial de poștă și telegraf ca fiu vitreg, și număroși consăngeni și cunoscuți.

Adresăm familiilor întristate sincere condolețe.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții: »Venețiana« Institut de credit și economii în Veneția de jos 50 coroane.

Primează maritimosei donatori sincere mulțumite.

Directiunea mesei studenților.

Refugiații belgieni. Le Journal din Paris află că ministrul de interne al Belgiei la Havre a declarat că 200.000 de refugiați belgieni sunt în Franța 300.000 în Țările de Jos și 750.000 în Anglia. În ultimul timp mulți belgieni s'au reîntors în patrie.

Șeful partidului naționalist irlandez înrolat. »Corriere della Sera« află din Londra că William Redmond, leader-ul partidului naționalist irlandez, a cerut să fie înrolat în regiunea voluntarilor irlandezi.

Mulțumită publică. În timpurile grele, în mijlocul grjiilor și năcazurilor, prin care trecem, s'au ivit ca 2 rațe de mângâiere și de nădejde spre mai bine, două fapte maritimose a 2 fruntași din comuna Cristian, cari au hotărât să jertfească din rodul muncii lor o parte și pe altarul sf. noastre biserici din Cristian.

Unul este d-l Ioan B. Stăicu, rentier în Brăila, originar din Cristian, care a dăruit bisericii noastre suma de 280 cor. pentru procurarea unui rând de odăjdii; iar altul este piosul credincios Bucur Barbu din Cristian, care a făcut bisericii noastre o fundațiune de 500 coroane.

Subscrișul, Imi țin de osfântă datorință a aduce în numele bisericii, marea noastră mulțumită pentru frumoasele donațiuni ale generoșilor donatori, rugând pe bunul Dumnezeu, să le lungescă firul vieții, ca încă mulți ani să se bucure de rodirile muncii lor; iar exemplul lor maritimose, doresc să aile și alți imitatori.

Tot asemenea mulțămesec și credinciosului Ioan Hărmănean senior din Cristian, care asemenea a donat pentru biserica un rând de vestimente proțești din catifea neagră în valoare de 48 coroane; și soldatului honved Ioan Burete din Rotbav, care a dăruit bisericii noastre 6 coroane pentru procurarea unui clopoțel în sf. altar.

Cristian în 6 Februarie 1915. Virgil Pop, parch gr. or.

La fondul casei societății meserișilor români din Blaj au lotrat următoarele contribuții benevole: Dr. Iacob Radu canonic Orade, Iustin Hossu, agronom, Blaj, câte 2 cor; profesorii dela Iteu: Petru Suciu, Flaviu Domga, Dr. Oct. Prie, Ioan Fodor, Alexandru Ciur, Oct. Bonfiniu, Augustin Callani, Dr. Ioan Rațu, Traian German, Ioan Băgăian câte 1 cor; G. Precup 4 cor. Dr. Ambrosiu Chețian, director 3 cor.

Din Detroit, America, au trimes contribuții: Nculae Jenășel, barbier 1 dolar 50 cent, Georgiu Frăncu, Benig I dolar, George Crișan, Nădlac 50 cent; — 15 coroane.

Pentru contribuții mulțumeste G. Precup prezident.

Apollonio. Program pentru Marți Mercuri: »Baronul Vagabunzilor« comedie în 2 acte. — Tablouri din India (După natură). »Cel pe care-l urăsc elementele« dramă senzațională în 3 acte. »Viață minunată« Farză într'ua act.

Mulțumire!

Mânilor dragi și binecuvântate, cari, după ce mult prețuitele ziare »Gazeta Transilvaniei« și »Telegraful Român« au binevoit a tipări mulțumirile mele, mi-au trimis anonim în două rânduri, câte un vraf de dragi gazetă române, în preponderanță »Gazeta Transilvaniei« apoi mult onoraților domni: I. M. Roșiu din Biserica-Albă, care m'ie personal de multă vreme imi face dăruirea gazetelor române multe, după ce D-lui le-a cetit, dar acuș trimite și pentru volincii mei rânți, d-lui Dr. profesor Urban Iarnik, care, la rugarea mea, mi-a trimis vre-o câteva exemplare din »convorbiri cu soldații români« »carticica opazională«, foarte acomodată personalului medical de îngrijire prin spitalele noastre, Rev. domn Ioan Moța, Orăștie, care mi-a trimis 2 călindare ale foalei Ilustrate, — »Gazetei Transilvaniei« care imi trimite gratuit, asemenea »Telegrafului Român« »Progresului« Orade, și »Revistei Proțeștilor« Timișoara, — adăncile mele mulțumiri De trei ori bineprimită și binecuvântată fie și la dreptul, marele Domn Dumnezeu jertfa lor de neam și de inimi române, mare și neprihănit!

Să trăiască! Zagreb, 13 Febr. n. 1915.

V-a A. Matheiu m. p.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lăcea.